

STIFTELSEN

NorskMat

KSL revisjoner i svineproduksjon

Veterinærdagene 2024

Solveig Bugge Sveri

Fagsjef Veterinær Stifelsen Norsk Mat

Vi får folk til å velge norsk mat!

Den «store» maten

Den «lille» maten

KSL – kvalitetssystemet i landbruket

a) Lese over 2000 sider med forskrifter, regler og direktiver på egenhånd

b) Bruke verktøyet KSL

- Bonden kan forholde seg til ett kvalitetssystem uavhengig av produksjon og hvem du selger til
- KSL-standarden anerkjent som nasjonal bransjestandard av Mattilsynet og Arbeidstilsynet

KSL - felles egenkontrollsystem for landbruket

2000+ sider myndighets-pålagte lover og regler omgjort til enklere KSL standarder og sjekklister

1 GENERELLE KRAV TIL GÅRDEN
Sjekkliste med veiledning

2 HELSE, MILJØ OG TRYGGLEIK
Sjekkliste med rettleiing

Bonde

50 revisorer

37 000 egen-revisjoner årlig

6000 revisjons-rapporter

Mattilsynet

KSL status råvare-leverandør

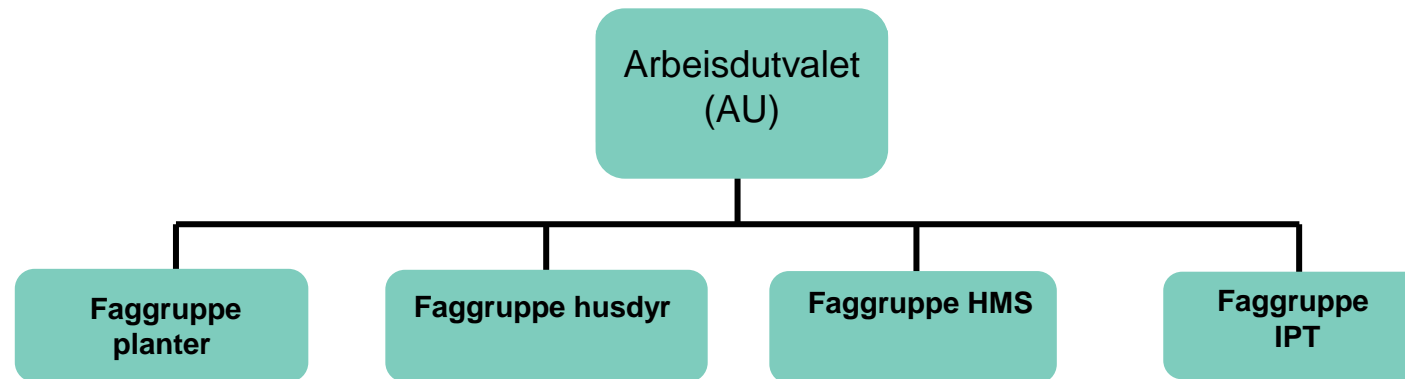
Industrien

Bedrifts-revisjoner

Hvordan blir innholdet i sjekklisterne til?

Slik er KSL standarden bygget opp

KSL

**Kvalitetssystem
i landbruket**

Hvem er KSL revisorene?

- Landbruksfaglig/husdyrfaglig bakgrunn (agronomer, tidl. Rådgivere, veterinærer mm).
- God forståelse for drift og driftssystemer i de produksjonene de reviderer på.
- Gjennomgått grundig opplæring internt (revisjonsmetodikk, systemer, prosedyrer, sjekklister osv).
- Skal ha særskilt kompetanse for revisjon på slaktekylling og svin
 - Kjennskap til produksjonsform
 - Gjennomført DVP svin

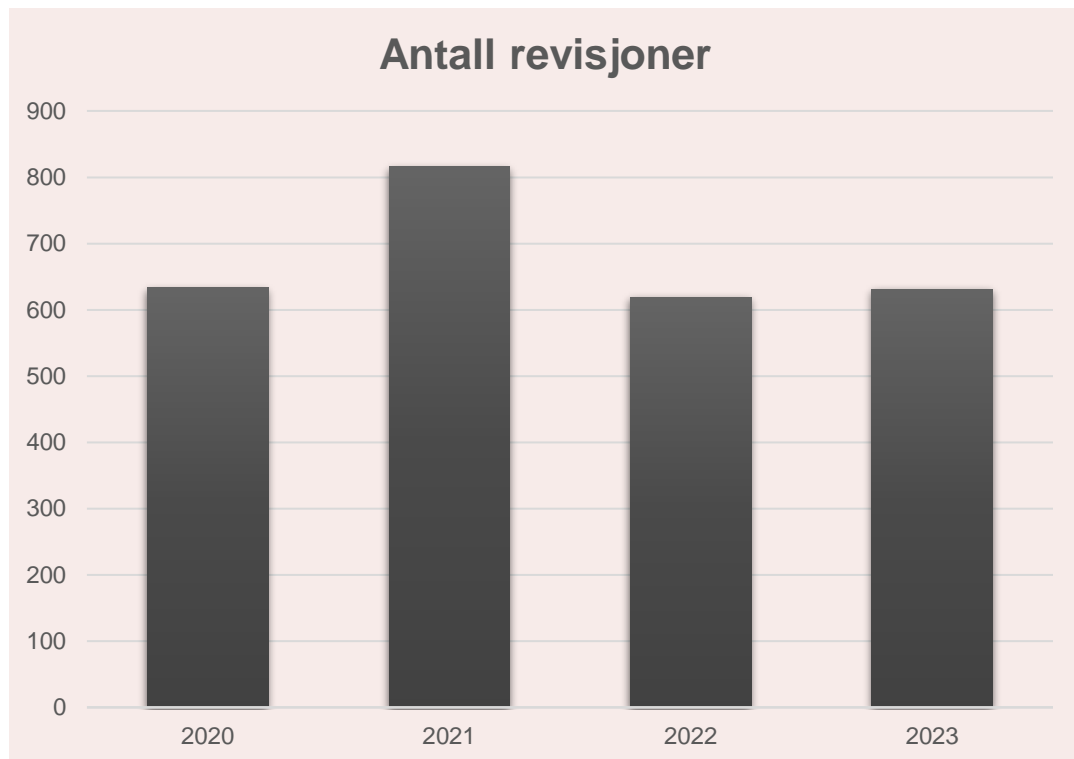

Hva skiller en KSL revisjon fra et tilsyn?

- Produsentens egenrevisjon danner grunnlaget for eksterntrevisjon
- Alle KSL-revisjoner er varslede besøk
- Revisor forholder seg til sjekklister og veiledere
- Skal se hele gården; ikke bare ett utvalgt tilsynsområde
 - Men: Fokusområder satt av faggruppene brukes for å styre revisor under revisjon.

Antall KSL-revisjoner svin 2020 - 2023

- KSL-revisjon hvert 3. år for denne produksjonen
 - Besetninger med 1 purke, eller 10 gris

Hva ser revisor?

Topp 10 (11) Avvik på eksternrevisjon 2023 – Sjekkliste 40: Svin

Spørsmål	Spørsmålstekst	Antall avvik
40.2.1	Har du en skriftlig smittevernplan for dyreholdet ditt som er oppdatert siste året?	96
40.7.4	Får dyra rotemateriale i henhold til Mattilsynets veileder?	41
40.4.3	Veterinæren skal rapportere alle behandlinger. Rapporterer du alle egenbehandlinger, slik at slakteriet har tilgang til matkjedeinformasjon fra besetninga di 24 timer før slakting?	25
40.4.1	Følger du «KSL-medisinstandard»?	24
40.1.3	Fører du fortløpende dyreholdjournal via en husdyrkontroll eller i egen journal?	23
40.7.1	Har du oppstallet dyra i samsvar med forskrift om hold av svin?	20
40.2.5	Rengjør du smittesluse, fôrrom og husdyrrom regelmessig?	16
40.2.3	Fører du besøkslogg som gir oversikt over alle som har vært på besøk i grisehuset?	15
40.1.2	Er grisene merket med et øremerke eller en lesbar tatovering med anleggets produsentnummer/registreringsnummer?	13
40.4.4	Fører du journal og helseopplysninger for dyrene i anlegget ditt?	11
40.2.4	Har du en smittesluse som er delt i tydelige soner, og som er innredet slik at personer kan rengjøre hender og medbrakt utstyr, og slik at de kan skifte fottøy og klær eller ta på seg overtrekkstøy?	11

Antall
svinerevisjoner
2023: 631

Hva sier bonden?

- Avvik på egenrevisjon

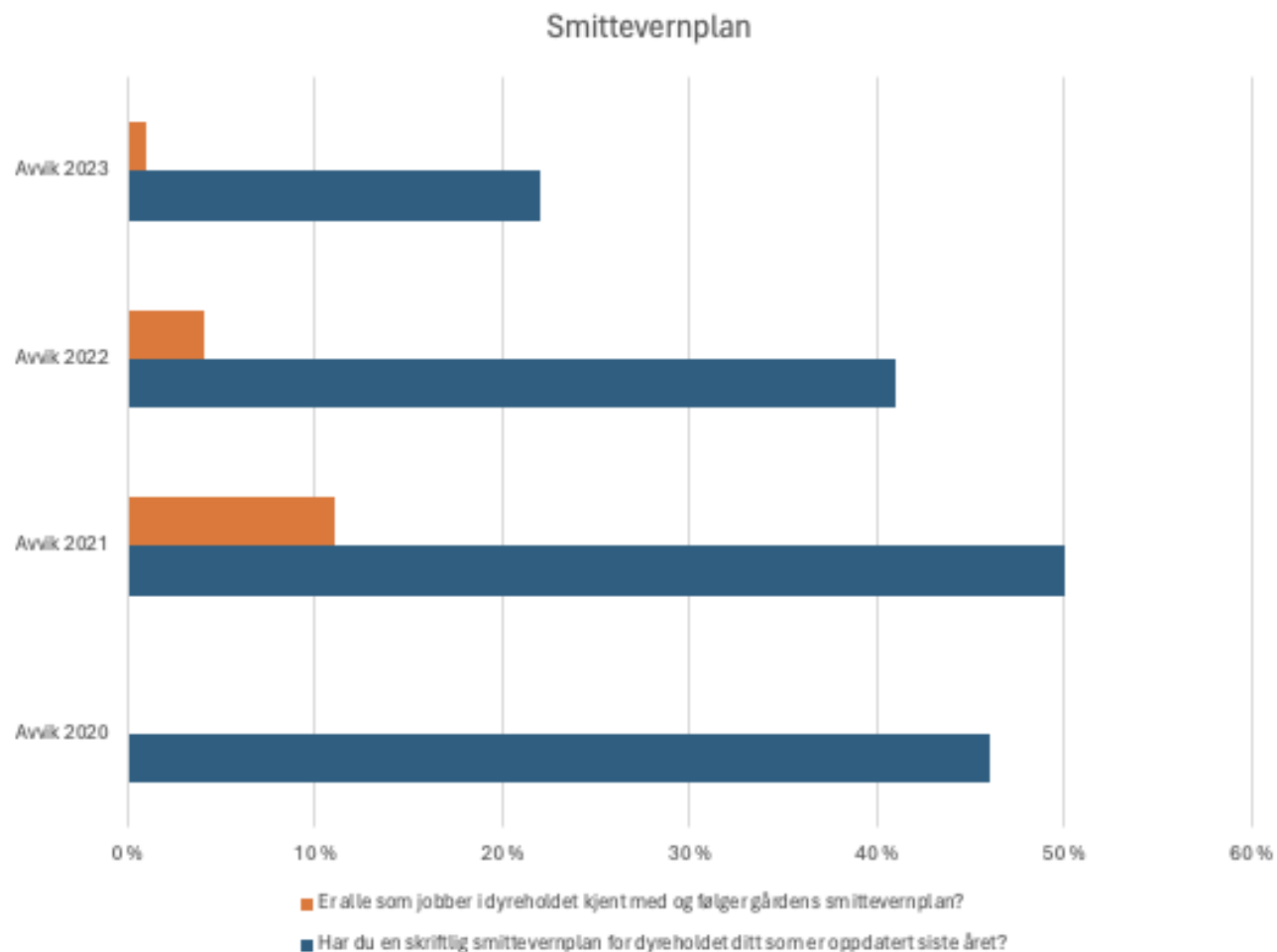
Spørsmål	Spørsmålstekst	Nei
40.2.1	Har du en skriftlig smittevernplan for dyreholdet ditt som er oppdatert siste året?	39
40.1.2	Er grisene merket med et øremerke eller en lesbar tatovering med anleggets produsentnummer/registreringsnummer?	15
40.2.2	Er alle som jobber i dyreholdet kjent med og følger gårdens smittevernplan?	10
40.2.3	Fører du besøkslogg som gir oversikt over alle som har vært på besøk i grisehuset?	9
40.2.9	Er alle som jobber i besetninga og har økt risiko for å være bærer av MRSA, testet negativt?	8
40.6.5	Har du dokumentasjon knyttet til bruk av alternative fôrmidler?	7
40.2.4	Har du en smittesluse som er delt i tydelige soner, og som er innredet slik at personer kan rengjøre hender og medbrakt utstyr, og slik at de kan skifte fottøy og klær eller ta på seg overtrekkstøy?	6
40.4.4	Fører du journal og helseopplysninger for dyrene i anlegget ditt?	6
40.6.4	Tar du vare på fôrprøver og varedeklarasjon/førseddel for innkjøpt kraftfôr?	6
40.1.3	Fører du fortløpende dyreholdjournal via en husdyrkontroll eller i egen journal?	5

Kun de små
«hobby-
produsentene»
som gjør
egenrevisjon på
sjekklister svin
(<10 dyr).

N = 497

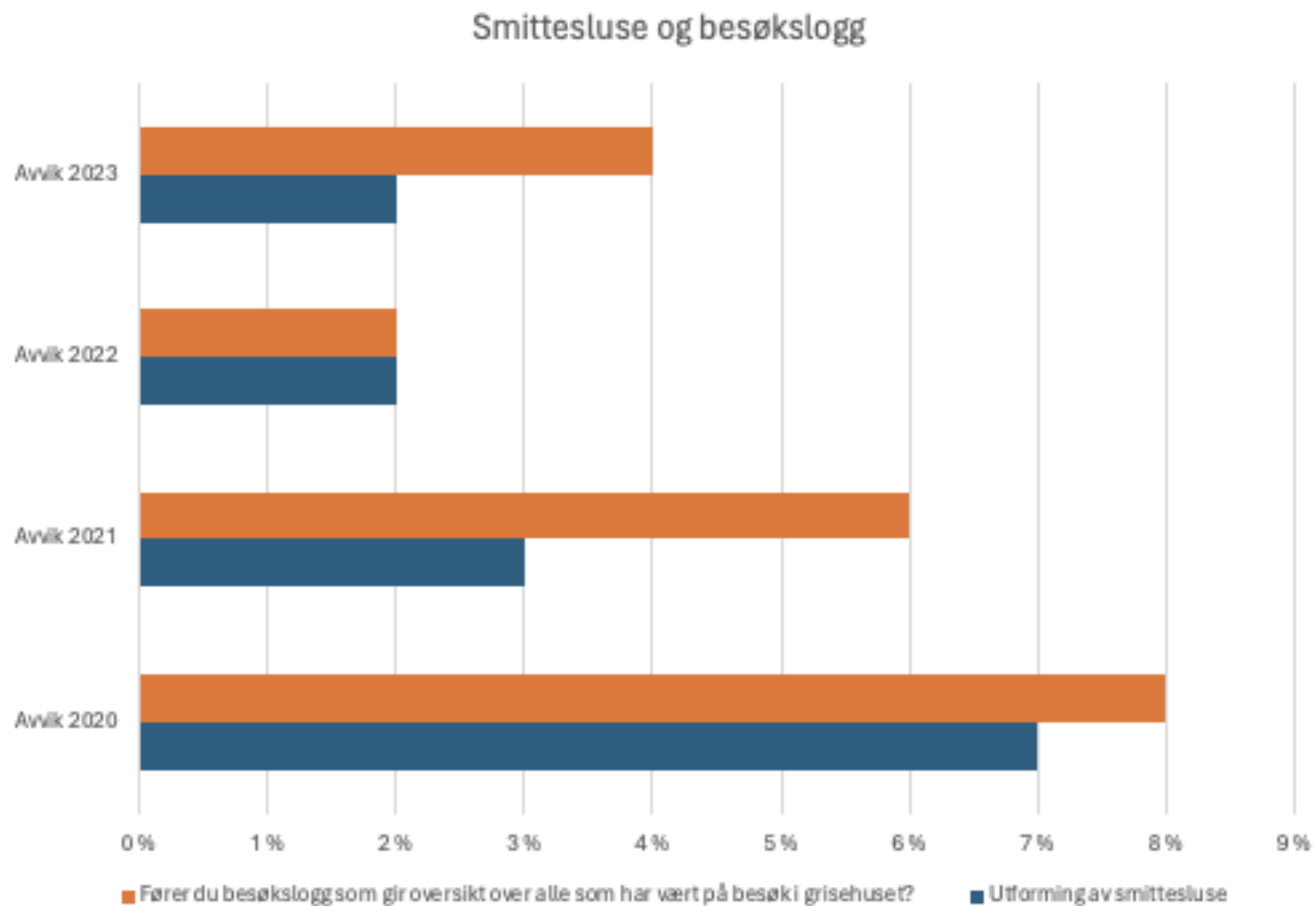
Har det noen effekt?

Smittevernplan, avvik 2020 - 2023

Smittesluse og besøkslogg

Avvik 2020 - 2023

Hva observerer revisor i år?

- 180 revisjoner på sjekklister svin hittil i år

5	Avvik:	Mangelfull registrering i dyreholdjournal for daglige hendelser, grising, døde, flytting og behandling. Daglig føring av fjøslogg.
	Avviket er ikke i samsvar med:	40.1.3

2	Avvik:	Mangelfullt renhold og ryddighet i smittesluse område.
	Avviket er ikke i samsvar med:	KSL - overordnet spørsmål.2.1

5	Avvik:	Renhold og orden i smittesluse og fjøs kan bli bedre.
	Avviket er ikke i samsvar med:	40.2.5
	Ansvarlig for lukking:	[REDACTED]
	Tidsfrist for lukking av avvik:	01/06/2024
	Revisors kommentar:	Smitteslusa, fôrrommet og materialene og innredningen i tilholdsrommet for dyra skal kunne rengjøres. Du må holde rommene ryddige og rene, og desinfisere dem ved behov. Det skal være godt renhold i alle husdyrrom, slik at arbeidsmiljøet blir godt og smittepresset reduseres.

3	Avvik:	Mangelfull registrering i dyreholdjournal.
	Avviket er ikke i samsvar med:	40.1.3
	Ansvarleg for lukking:	[REDACTED]
	Tidsfrist for lukking av avvik:	01/03/2024
	Kommentar frå revisoren:	Det er noko mangelfull føring av dyreholdjournal for svineholdet ettersom det ikkje føres tilstrekkeleg oversikt over

Side: 5 av 18

sjølvdaude dyr og avliva dyr frå avvent alder og fram til leverte smågris / slaktegris.

Hva oppfatter bonden at vi kommuniserer i våre ulike roller?

- En oppfordring! 😊

- Den som tier godkjenner?
- Kan vi klare å formidle tydelige – felles – forventninger fra næring og myndigheter?
- Her har vi mye å hente!

Men ikke minst

- Det er mange som kan og vil, og som får det til!

HOVEDKONKLUSJON

Produsenten har en stor men oversiktlig produksjon. Det er god orden både i gardsrommet og i driftsbygningene. Det er rent og ryddig i smitteslusene. Hos grisene var det rolig, det ble nyttet rikelig med strø og rotemateriale, sykebingene ble brukt aktivt og det virket til at dyra fikk godt stell. I storfe fjøset var det rolig, dyra var i hovedsak rene og i passe hold og det virket til at dyra fikk godt stell. Den skriftlige dokumentasjonen var oversiktlig og lett tilgjengelig. Det var ingen avvik.

STIFTELSEN

NorskMat